

Liikuvus Euroopas

Sotsiaalkindlustusõigused **Maltal**

Euroopa Komisjon

Liikuvus Euroopas

(Euroopa Liidus, Euroopa Majanduspiirkonnas ja Šveitsis)

Sotsiaalkindlustusõigused Maltal

Seisuga 23. mai 2006

Euroopa Komisjon

Tööhõive, sotsiaalküsimuste ja võrdsete võimaluste peadirektoraat

Üksus E.3

Euroopa Komisjon ega ükski komisjoni nimel tegutsev isik ei vastuta käesolevas trükises sisalduva teabe kasutamise eest.

Märkus:

Käesolev brošüür põhineb Ühendkuningriigi poolt 21. märtsil 2006 esitatud andmetel. Seetõttu tuleb veenduda, et liikmesriigi õigusakte ei ole hiljem muudetud ning et esitatud teave on tänaseni kehtiv. Selleks pöörduge pädevate ametkondade ja asutuste poole, kelle kontaktandmed on esitatud punktis 3 „Asutuste kontaktandmed ja kasulikud veebilehed“.

**Europe Direct on teenus,
mis aitab leida vastused
Euroopa Liiduga seotud küsimustele**

Tasuta infotelefon: (*)

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Mõned mobiilsideoperaatorid ei võimalda helistamist 00 800 numbritele või võtavad neile helistamise eest kõnetasu.

Euroopa Liidu kohta leiab palju muud teavet Internetist Euroopa serveri veebilehtedelt (<http://europa.eu>).

© Euroopa ühendused, 2009

Allikale viitamisel on reprodutseerimine lubatud.

Bibliograafilised andmed on esitatud väljaande lõpus.

Luxembourg: Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitus, 2009

ISBN 92-79-04438-9

Sisukord

1. Üldteave.....	5
1.1. Esimese liigi sissemaksed	5
1.2. Teise liigi sissemaksed	6
1.3. Sissemaksetest vabastamine	6
1.4. Krediteeritud sissemaksed	6
2. Sotsiaalkindlustuse liigid.....	7
2.1. Haigus-, sünnitus- ning samaväärsed isadushüvitised	7
2.1.1. Haigushüvitis (rahaline).....	7
2.1.2. Haigushüvitis (mitterahaline).....	7
2.2. Tööõnnetus- ja kutsehaigushüvitised	8
2.2.1. Tööõnnetushüvitis.....	8
2.2.2. Püsiva töövõimetuse pension.....	8
2.2.3. Surm töökohustuste täitmisel.....	8
2.3. Matusetoetused	8
2.4. Invaliidsushüvitised	8
2.4.1. Töövõimetuspension.....	8
2.5. Vanadus- ja toitjakaotushüvitised	9
2.5.1. Vanaduspension.....	9
2.5.2. Toitjakaotuspension.....	9
2.5.3. Lese uuesti abiellumine.....	10
2.5.4. Orvud.....	10
2.6. Töötushüvitised	10
2.6.1. Töötutoetus.....	10
2.6.2. Töötü eritoetus.....	10
2.6.3. Töötusabi.....	10
2.7. Eelpensionihüvitised	10
2.8. Perehüvitised	10
2.8.1. Lapsetoetus.....	10
2.8.2. Puudega lapse toetus.....	11
2.8.3. Hooldusperes elava lapse toetus.....	11

2.9. Mitteosamakselised rahalised erihüvitised	11
3. Asutuste kontaktandmed ja kasulikud veebilehed	13
4. Lisateave	15
4.1. Krediteeritud sissemaksed lapsi kasvatavatele vanematele	15
4.2. Pensionisüsteemi ülevaatamine	15

Üldteave

Sotsiaalkindlustusseadusega (Malta seaduste peatükk 318) on ette nähtud kaks põhiskeemi – osamakseline ja mitteosamakseline skeem. Selleks et saada osa esimesest skeemist, on vaja täita kindlaksmääratud osamaksenõudeid. Teise skeemi peamine nõue on majandusliku olukorra tingimustele vastamine.

Mitteosamakseline skeem, mille esialgne eesmärk oli hoolitseda alla vaesuspiiri elavate isikute vajaduste eest, on aastate jooksul arenenud üksikasjalikuks tervikskeemiks, kus üks hüvitis täiendab teist. Hüvitiste peamine eesmärk on pakkuda sotsiaal- ja arstiabi (nii rahalist kui mitterahalist arstiabi) perekonnapeadele, kes on töötud ja otsivad tööd või kes ei ole suutelised konkreetse haiguse tõttu töötama, tingimusel et perekonna rahalised vahendid ei ületa teatavat läve. Teatavaid kroonilisi haigusi põdevatel isikutel on võimalus saada tasuta arstiabi, sõltumata perekonna rahalistest vahenditest. Iga isik, kellel on õigus sotsiaallabile saab ka eluasemetoetust, juhul kui perekonnapea maksab oma elukoha eest üüri, ning samuti on tal õigus täiendavale toetusele.

Võib öelda, et osamakseline skeem "on medali teine külg". Tegemist on universaalskeemiga, kuna see katab põhimõtteliselt kõik ühiskonnakihid. Malta osamakseline skeem on süsteem, kus palgatöötajad ja füüsilisest isikust ettevõtjad (isik, kes tegeleb majandustegevusega, millest ta saab tulu üle 390 Malta liiri) või isikud, kes ei ole palgatöötajad (alla 65-aastane isik, kes ei ole palgatöötaja ega füüsilisest isikust ettevõtja ning kes ei saa tulu majandustegevusest, vaid muudest allikatest, nagu üür, dividendid jne) maksavad vastavalt sotsiaalkindlustusseaduse sätetele igapäraselt sotsiaalkindlustusmaksleid. Ametlikus keeles nimetatakse Malta süsteemi ümberjaotusskeemiks, kuna iga isik teeb sissemaksleid aja jooksul, mil tal on tasustatud töökoht, et tagada omale kindlustus haiguse või töötuse korral või pensionieas.

Palgatöötajad, füüsilisest isikust ettevõtjad ning töötud võivad kõik olla kindlustatud. Just seetõttu on skeemis ette nähtud sissemaksleid eri liigid ja kategooriaid, mida kirjeldame allpool. Lisaks lubatakse skeemis teataval erandjuhtudel sissemaksleid mittemaksmist (krediit) ning nähakse ette, et maksmata sissemaksleid kantakse kindlustatu suhtes „krediiti“.

Vastavalt sotsiaalkindlustusseadusele sõltuvad kõik osamakselise skeemi raames makstavad hüvitised, pensionid ja toetused taotletud hüvitisliigi eri sissemaksleidest. Esineb kahte liiki sissemaksleid: esimene liik sissemaksleid hõlmab palgatöötajaid ja teine liik muid isikukategooriaid.

Üldjuhul peavad kõik isikud alates 16. eluaastast kuni pensionieani (meeste puhul 61–65 aastat ning naiste puhul 60–65 aastat) maksma sissemaksleid. Kõik sõltub kuupäevast, mil isik otsustab vastavalt sotsiaalkindlustusseadusele palgatöötajana töötamise või tulutoova majandustegevuse lõpetada ning mil ta taotleb oma vanaduspensioni väljamaksmist.

1.1. Esimese liigi sissemaksleid

Iga kindlustatava töökohaga isiku kohta tuleb maksta kolme eri sissemaksleid: ühe teeb töötaja ise, teise tema tööandja ning kolmanda maksab riik. Vastavalt seadusele käsitletakse iga töölepingu alusel töötavat isikut Maltal kindlustatava töökohaga isikuna ning seetõttu on ülekaalus esimest liiki ehk palgatöötaja sissemaksleid. Alates 1. jaanuarist 2001 on töötaja ja tööandja sissemaksleid määr 10% põhipalgast, kusjuures igapäraselt sissemaksleid on 5,96 kuni 13,55 Malta liiri. Alates 1. jaanuarist 2007 võivad üle 18-aastased isikud, kelle igapäraselt töötasu on alla 59,63 Malta liiri, otsustada maksta 5,96 Malta liiri suuruse miinimumsissemaksleid asemel 10% oma igapäraselt põhipalgast.

Riigi makstav sissemaksleid on 50% tööandja ja töötaja makstavast summast. Alla 18-aastased isikud, kelle põhipalk on väiksem kui miinimumpalk (59,63 Malta liiri), maksavad 2,84 Malta liiri suurust „noorte“ sissemaksleid. Juhul kui põhipalk on miinimumpalgast suurem, on sissemaksleid määr 10% põhipalgast. Üliõpilaste jaoks kehtivad sissemaksleid erimäärad.

Sissemaksleid peavad tegema kõik 16–65 aastased palgatöötajad. Üle 65-aastased isikud ei pea sissemaksleid maksma, isegi kui nad töötavad. Samuti on sissemaksleidest automaatselt vabastatud töötavad mehed vanuses 61–65 aastat ning töötavad naised vanuses 60–65 aastat, kelle sissetulek on väiksem kui miinimumpalk

1.2. Teise liigi sissemaksed

Selliseid sissemaksid teevad isikud vanuses 16–65 aastat, kes ei kuulu palgatöötajate kategooriasse. Isikud, kes ei ole palgatöötajad või kes ei tegele tulutoova tegevusega, liigitatakse samuti füüsilisest isikust ettevõtjate kategooriasse ning nad kuuluvad seepärast teise liigi sissemaksete skeemi. Sissemaksemäärad on esitatud järgmises tabelis:

Sissemaks	Füüsilisest isikust ettevõtjad	Aastaselt netosissetulekult makstav summa
SA määr:	Isikud, kelle sissetulek on alla 3626 Malta liiri	10,46 Malta liiri nädalas
SB määr:	Sissetulek ületab 3626 Malta liiri, aga on väiksem maksustatavast maksimumsummast (praegu 7048 Malta liiri)	15% aastasest netosissetulekust
SC määr:	Sissetulek on suurem maksustatavast maksimumsummast (praegu 7048 Malta liiri)	20,34 Malta liiri nädalas

SA: Füüsilisest isikust ettevõtjad, klass A

SB: Füüsilisest isikust ettevõtjad, klass B

SC: Füüsilisest isikust ettevõtjad, klass C

1.3. Sissemaksetest vabastamine

Teise liigi sissemaksete tegemisest on vabastatud järgmised isikud:

- päevases õppevormis õppivad (või koolitusel olevad) isikud;
- abielus isikud, kes tegelevad mittetulundusliku tegevusega;
- lese-, töövõimetus- või vanaduspensionile saavad isikud, samuti vanematoetust saavad isikud;
- isikud, kes saavad sotsiaalabi või pensioni mitteosamakselisest skeemist.

Isikud, kes tegelevad mittetulundusliku tegevusega, ning kelle aastasissetulek on alla 430 Malta liiri vallalise isiku

puhul ning 630 Malta liiri abielus isiku puhul, samuti füüsilisest isikust ettevõtjad, kelle aastasissetulek on alla 390 Malta liiri, võivad taotleda kindlustusmaksevabastuse tõendit.

1.4. Krediteeritud sissemaksed

Sotsiaalkindlustusseaduses on ka sätestatud, et teataval erijuhtudel on isik kindlustusmaksete maksmise kohustusest vabastatud. Selleks et mittemaksmise periood ei kajastuks selle isiku andmetes sissemaksete mittemaksmise perioodina, väljendatakse käsitletava perioodi sissemaksid krediidina. Krediteeritud sissemaksed kehtivad samadel tingimustel kui kindlustusmaksete nõuete kohaselt makstud sissemaksed. Krediiti antakse järgmistel erijuhtudel:

- esmakordselt kindlustusskeemiga liitunud isikule (st liitumiseelne krediit kuni 104 nädala sissemaksete ulatuses, sõltuvalt skeemiga liitumise kuupäevast);
- lesele, kui ta ei tegele tulundusliku tegevusega;
- endisele Malta politseiteenistuse või relvajõudude liikmele, kes on töötamise lõpetanud ja saab valitsuselt täispensionile;
- kõikidele Malta kodanikele, kes siirduvad vabatahtlike töötajana välismaale;
- kõikidele isikutele, kellel on üheks kalendrinädalaks õigus haigushüvitisele või tööõnnetushüvitisele,
- töötutoetusele või töövõimetus pensionile. Krediiti antakse kogu asjaomase nädala (esmaspäevast reedeni) eest. Sel viisil on palgatöötajal, kelle hüvitised on ära kasutatud, õigus krediteeritud sissemaksetele, tingimusel et ta ei ole võimeline töötama või ta on töötanud (vastavalt taotletud hüvitisele). Samad sätted kehtivad füüsilisest isikust ettevõtjate kohta, aga ainult haigushüvitise puhul.

Alates 1. jaanuarist 2007 kasutatakse krediteeritud sissemaksete süsteemi ka last kasvatavate vanemate puhul. Sellisel juhul võib krediteerida sissemaksid kahe aasta ulatuses lapse kohta. Raske puudega lapse puhul võib perioodi pikendada nelja aastani. Krediteeritud sissemaksete perioodi võib jagada kahe vanema vahel, kuid mingil juhul ei või see periood kahe vanema peale kokku ületada vastavalt olukorrale kahte või nelja aastat.

Sotsiaalkindlustuse liigid

2.1. Haigus-, sünnitus- ning samaväärsed isadushüvitised

2.1.1. Haigushüvitis (rahaline)

Rahalist haigushüvitist makstakse palgatöötajatele ja füüsilisest isikust ettevõtjatele. Selleks et kõnealuseid hüvitisi saada, peab kindlustatud isik olema hüvitise taotlemisele eelnenud kahe aasta jooksul teinud sisse-makseid 50 nädala jooksul või teinud või saanud krediteeritud sisse-makseid 20 nädala jooksul.

Rahaline haigushüvitis on:

- 7 Malta liiri päevas üksikvanema või abielus isiku puhul, kes peab üleval abikaasat, kes ei tööta täiskohaga;
- 4.53 Malta liiri iga ülejäänud isiku puhul.

Hüvitisi makstakse alates neljandast töövõimetuspäevast ning kuni 156 päeva aastas või 312 päeva aastas raske kirurgilise operatsiooni või tõsiste vigastuste (mis ei ole tingitud tööõnnetusest) korral või tõsise haiguse korral, mis nõuab enne tööle naasmist pikaajalist ravi. Kahe aasta jooksul ei või hüvitist maksta rohkem kui 468 päeva eest. Päevade arv kokku, mil hüvitist saadakse, ei või mitte mingil juhul ületada skeemiga ühinemisest alates makstud sisse-maksete koguarvu.

Tööandja maksab palga ja hüvitise vahe, juhul kui hüvitis on palgast väiksem. Töövõimetuslehe kinnitab kindlustatud isiku üldarst. Juhul kui haigushüvitist makstakse rohkem kui 60 päeva eest, vaatab juhtumi läbi maakonna meditsiinikomitee.

→ Sünnitustoetus

Sünnitustoetuse maksmine sõltub kodakondsusest ja elukohast, ning juhul kui elukohaks ei ole Malta, siis peab isik olema viimati kindlustatud Maltal.

Kui naine on või oli palgatöötaja, ei pea ta saama rasedus- ja sünnituspuhkust tööstussektori tööhõive seaduse (EIRA) kohaselt. (Kõnealuse seadusega on ette nähtud, et tööandja maksab hüvitisena täispalka 13 nädala pikkuse sünnituspuhkuse jooksul, ning annab lisaks ühe täiendava tasustamata vaba nädala). Sünnitustoetust makstakse

14 nädalat: 13 nädalat makstakse 25,75 Malta liiri nädalas ning lisaks on õigus ühele tasustamata vabale nädalale. 14 puhkusnädalast kuus nädalat tuleb võtta välja pärast sünnitust ning 8 nädalat kasutab isik omal valikul.

→ Isadushüvitis

Ei kohaldata. Seadusega ei ole isadushüvitist ette nähtud.

2.1.2. Haigushüvitis (mitterahaline)

→ Tervishoiuteenuste korraldamine ja rahastamine

Malta riiklikku tervishoiusüsteemi rahastatakse maksude ja riikliku kindlustuse kaudu. Tervishoiusüsteem koosneb riiklikest haiglastest ja tervishoiukeskustest. Samuti on olemas erahaiglad, -kliinikud ja muud eraasutused. Eraasutustes rahastatakse ravi erakindlustuse kaudu või pat-sientide endi poolt. Malta arstid võivad töötada üheaegselt nii riiklikes kui ka eraõiguslikes tervishoiuasutustes.

→ Eraraviasutused

Malta valitsus ei vastuta mitte ühelgi juhul ravi eest, mida osutatakse Euroopa Liidu kodanikele erahaiglates ja erateravishoiukeskustes või eraarsti teenust pakkuva arsti poolt. Kõikide Malta eraarstikabinettide vara on eraõiguslik ning, vastupidi, riiklikes haiglates või tervishoiukeskustes ei ole eravoodeid ega eraseadmeid.

Kõigil erateravishoiuasutustel, välja arvatud üld- ja eriarstipraksised, peab olema pädeva riikliku tervishoiuameti väljastatud litsents.

→ Riigi rahastatavad tervishoiuteenused

Riigi rahastatavate tervishoiuteenuste rahastamise ja osutamise eest vastutab tervishoiuministerium. Riiklike asutuste osutatav ravi on üldjuhul tasuta, kui seda osutatakse kohapeal. Maltal elavad isikud, kes on hõlmatud sotsiaalkindlustust käsitlevate õigusaktidega, võivad osa saada riiklikest tervishoiuteenustest vastavalt tervishoiuministeriumi kindlaks määratud õigustele. Maltal elavate ELi kodanike suhtes kehtivad samaväärsed eeskirjad. Nende õigust kinnitab ja tõendab õiguste eest vastutav tervishoiuministeriumi üksus. Nimetatud ametlik tõend

koos isikutunnistusega on piisav riiklikest tervishoiuasutustest ravi saamiseks.

ELi liikmesriikidest saabunud ajutistel külastajatel on Euroopa ravikindlustuskaardi esitamisel otsejuurdepääs riigi rahastatavate tervishoiuasutuste tervishoiuteenustele.

→ Esmaabi

Meditsiinilise esmaabi korral, mille puhul on vajalik riiklikusse haiglasse vastuvõtt, et saada selliseid teenu-seid nagu haiglaravi, päevaravi, diagnostikat või ambulaatorset arstiabi, ei pea patsiendid kehtiva Euroopa ravikindlustuskaardi esitamisel maksma. Igasuguste proteeside ja haiglaravi järelravi retseptiravimite (välja arvatud ravimid kolmeks esimeseks päevaks pärast haiglast lahkumist) maksumuse, päevaravi või ambulaatorse arstiabi maksumuse kannab täielikult asjaoma-ne isik.

→ Hambaravi

Äärmiselt pakulist hambaravi osutatakse tasuta ambulaatorse arstiabi osakonnas ja tervisekeskustes, aga seda juhtub harva. Suures osas maksvad hambaravi eest patsiendid ise, ning hambaravi osutavad erahambakliinikud, kes on saanud pädeva tervishoiuameti väljastatud litsentsi.

→ Ravimid ja meditsiinitooted

Kõik ravimid, mida kasutatakse haiglaraviks ja kolme esimese päeva jooksul pärast haiglast lahkumist, on patsiendi jaoks tasuta. Juhul kui haige vajab ravimeid või meditsiinitooteid esimese etapi arstiabiks, ambulatoorseks arstiabiks või pärast päevaravi keskusest või haiglast lahkumist (välja arvatud kolmeks esimeseks päevaks vajalikud ravimid), on vaja litsentsi omava arsti retsepti. Ravimeid ja meditsiinitooteid on võimalik osta igast Malta jaemüügiapteegist (neid on üle 200) ning nende eest maksvad patsiendid otse. See eeskiri ei kehti Malta elanike suhtes, kelle suhtes kehtivad Malta sotsiaalkindlustuse valdkonna õigusaktid. Sellisel juhul annavad ravimeid ja meditsiinitooteid apteegid või avalik-õiguslikud asutused järgmiselt:

- madala sissetulekuga isikutel (olukord määratakse kindlaks vastavalt isiku majanduslikule olukorrale) on õigus saada põhiravimite nimekirja piires tasuta ravimeid ning teatavaid meditsiinitooteid (teatavatel tingimustel ja hüvitatava tagatise maksmisel), ning
- sotsiaalkindlustusseaduses sisalduvas konkreetsetes nimekirjas osutatud kroonilisi haigusi põdevatel isikutel on õigus saada tasuta ainult vastava kroonilise haigusega seotud ravimeid. Hüvitis ei sõltu majanduslikust olukorrast.

2.2. Tööõnnetus- ja kutsehaigushüvitised

2.2.1. Tööõnnetushüvitis

Hüvitisi makstakse palgatöötajatele ja muudele isikutele tingimusel, et nad on teinud sissemakseid vähemalt ühe nädala jooksul. Hüvitise suurus on 10,51 Malta liiri päevas vallalise lapsevanema või abielus isiku puhul, kes peab üleval oma täiskohaga mittetöötavat abikaasat. Ülejäänud isikute puhul on hüvitise suurus 7,91 Malta liiri. Hüvitisi arvestatakse alates neljandast päevast ning kuni 12 kuu ulatuses. Tööandja maksab palga ja hüvitise vahe (juhul kui hüvitis on palgast väiksem). Tööõnnetust või kutsehaigust kinnitab raviarst, ning üldjuhul aktsepteeritakse neid sellisena tööandja poolt ning kinnitatakse tunnustajate poolt. Juhul kui töövõimetus kestab üle 10 päeva, vaatab toimiku läbi sotsiaalkindlustusteenistuse arstlik ekspertiis.

2.2.2. Püsiva töövõimetus pension

90%-lise või suurema töövõimetus korral makstakse töövõimetuspensioni täismääras, sõltumata makstud või krediteeritud sissemaksetest. Pensioni suuruses 5,56 kuni 24,74 Malta liiri nädalasmakstakse 20%–89%-lise töövõimetus korral. Kindlasummalist hüvitist suuruses 85,84 kuni 1630,79 Malta liiri makstakse 1%–19%-lise töövõimetus korral.

2.2.3. Surm töökohustuste täitmisel

Toitjakaotuspension makstakse lesele ja surnud isiku lastele. Kõnealune pension vastab sissemaksete maksimumperioodile. Ülalpeetavad abielus lapsevanemad saavad vanematoetust 47,80 Malta liiri ning vallaline vanem 39,92 Malta liiri.

2.3. Matusetoetused

Ei kohaldata. Malta seadustega ei ole matusetoetust ette nähtud.

2.4. Invaliidsushüvitised

2.4.1. Töövõimetus pension

Töövõimetuspension makstakse kindlustatule (palgatöötajale või füüsilisest isikust ettevõtjale vahetult enne taotluse esitamist), kui sotsiaalkindlustusteenistuse arstlik ekspertiis on kinnitanud tema püsivat töövõimetus, võimetus töötada täiskohaga või osalise tööajaga või võimetus töötada vähemalt kolm aastat. Kõnealuse pensioni saamiseks peab kindlustatu olema kas palgatöötajana või füüsilisest isikust ettevõtjana teinud sisse-

makseid 250 nädala jooksul, kusjuures aasta kohta keskmiselt peab olema makstud või krediteeritud sisse makseid 50 nädalat. Madalama määraga pensioni makstakse, juhul kui aasta kohta on keskmiselt makstud sisse makseid 20 kuni 49 nädala jooksul.

Pensionimäär sõltub samuti sellest, kas isikul on õigus tööpensionile või kas kindlustatu (juhul kui tegemist on mehega) on abielus ning ta peab üleval oma abikaasat. Malta ei maksa täiendavat hüvitist naisele, kes peab üleval oma abikaasat. Kõnealune punkt tuleb siiski lähitulevikus Malta poliitika raames läbi vaadata, et kõrvaldada sooline diskrimineerimine. Pensionimäär on 21,17 kuni 49,86 Malta liiri nädalas. Määrasid kohandatakse igal aastal vastavalt elukalliduse tõusule ning teatavatel juhtudel vastavalt palgatõusule.

2.5. Vanadus- ja toitjakaotushüvitised

2.5.1. Vanaduspension

Pensionireformi uute sätetega nähakse ette pensioniea järkjärgulist tõstmist:

- kuni 31. detsembrini 1951 sündinud isikute pensioniiga jääb praegu kehtivaga samaks ehk meeste puhul 61 aastat ning naiste puhul 60 aastat (sellesse kategooriasse kuuluvad naised võivad otsustada jääda pensionile 61-aastaselt ning nende tööandjad ei või neid sel juhul vallanda);
- ajavahemikus 1952–1955 (kaasa arvatud) sündinud isiku pensioniiga tõstetakse 62 aastale;
- ajavahemikus 1956–1958 (kaasa arvatud) sündinud isiku pensioniiga tõstetakse 63 aastale;
- ajavahemikus 1959–1961 (kaasa arvatud) sündinud isiku pensioniiga tõstetakse 64 aastale;
- enne 1. jaanuari 1962 (või sel kuupäeval) sündinud isiku pensioniga tõstetakse 65 aastale.

Sissemakseid peab olema tehtud 156 nädala jooksul, kusjuures kindlustatu kindlustusstaaži jooksul peab olema makstud või krediteeritud sisse makseid aasta kohta keskmiselt 50 nädala ulatuses. Madalama määraga pensioni makstakse, kui aasta kohta on keskmiselt makstud sisse makseid 20–49 nädalat kindlasummalise sisse maksega pensioniskeemi raames, või 15–49 nädalat sissetulekuga seotud (2/3) skeemi raames.

Vanaduspension saajate sissetulekud (palgatöötajad ja füüsilisest isikust ettevõtjad) ei või ületada ametlikku miinimumpalka (59,60 Malta liiri nädalas) kuni 65 aasta vanuseni.

Pensionimäär sõltub järgmistest punktidest:

- sissemaksete maksmine enne või pärast 22. jaanuari 1979, mil alustati sissetulekutest sõltuvate pensionide maksmist;
- tööandja maksab tööpension, mis vähendab sotsiaalkindlustuse kaudu makstavat pensioni;
- asjaomane isik (kui tegemist on mehega) on abielus ja ta peab üleval oma abikaasat.

Sissetulekuga seotud pension võrdub kahe kolmandikuga aasta keskmisest sissetulekust:

- palgatöötajate puhul kolm parimat järjestikust aastat kümnest aastast enne pensionile jäämist või
- füüsilisest isikust ettevõtjate puhul kümme järjestikust aastat vahetult enne pensionile jäämist.

Vanaduspension suurus on 22,91–90,54 Malta liiri nädalas. Määrasid kohandatakse igal aastal vastavalt palgatõusule ning elukalliduse tõusule.

Pensionireformi seadus (2006), mis jõustus 1. jaanuaril 2007, hõlmab olulisi muudatusi praeguses riiklikus sotsiaalkindlustuse pensionisüsteemis. Muudatusi viiakse sisse järk-järgult, et võimaldada rahulikku üleminekut ilma sotsiaalseid ega majanduslikke häireid põhjustamata. Täiendava teabe saamiseks vaata punkt 3.

2.5.2. Toitjakaotuspension

Lesk: tingimus on, et surnu peab olema maksnud sisse makseid 156 nädalat, kusjuures aasta kohta keskmiselt peab olema makstud või krediteeritud sisse makseid 50 nädala ulatuses. Madalama määraga pensioni makstakse, kui aasta kohta on keskmiselt makstud sisse makseid 20–49 nädalat kindlasummalise sisse maksega pensioniskeemi raames, või 15–49 nädalat sissetulekuga seotud (2/3) skeemi raames.

Toitjakaotuspension saava isiku sissetulek ei tohi olla suurem miinimumpalgast. Alla 60 aasta vanune lesk, kellel on teatavas eas lapsed ning kes õpivad päevases õppevormis, võivad saada sissetuleku suurusest sõltumatut pensioni.

Pensionimäär varieerub sõltuvalt sellest, kas pensioni maksab abikaasa tööandja ja/või kas sisse makseid maksti enne või pärast 22. jaanuari 1979 (pensionisüsteemi kehtestamise kuupäev). Pensionisüsteemiga kehtestati sissetulekutest sõltuvate kindlustusmaksete ja seega ka nendest sõltuvate pensionide kontseptsioon.

Sissetulekuga seotud pension võrdub viie üheksandikuga aasta keskmisest sissetulekust:

- palgatöötaja puhul kolm parimat järjestikust aastat kümnest aastast enne abikaasa surma või tema pensionile jäämist vanuse tõttu või tervislikel põhjustel või
- füüsilisest isikust ettevõtja puhul kümme järjestikust aastat enne abikaasa surma või tema pensionile jäämist.

Toitjakaotuspensioni suurus on 25,36–75,45 Malta liiri nädalas. Määrasid kohandatakse igal aastal vastavalt palgatõusule ning elukalliduse tõusule.

2.5.3. Lese uuesti abiellumine

Enne 1. jaanuari 2007 kaotas lesk uuesti abiellumise korral toitjakaotuspensioni ja sai ühekordse toetuse, mis võrdus 52 nädala ametliku miinimumpensioniga.

Alates 1. jaanuarist 2007 on lesel õigus saada pensioni edasi riikliku miinimummäära ulatuses. Nimetatud määr on 24,19–34,32 Malta liiri. Lesk, kes abiellus uuesti enne 1. jaanuari 2007 ja saidasid esimese aasta eest juba nimetatud summa, on õigus saada pensioni veel neli aastat.

2.5.4. Orvud

Mõlema vanema surm: üks vanem peab olema olnud kindlustatud ja ta peab olema enne oma surma teinud sissemaksid vähemalt ühe nädala ulatuses. Iganädalalt makstav summa on 15,36 Malta liiri alla 16-aastase orvu kohta ning 34,85 Malta liiri 16–21-aastase orvu kohta, tingimusel et neil ei ole tasustatavat töökohta. Juhul kui orvul on tasustatav töökoht, aga tema brutosissetulek on väiksem ametlikust miinimumpalgast (59,36 Malta liiri nädalas), vähendatakse toetust sellises ulatuses, et brutosissetulek ja toetus ei ületa ametlikku miinimumpalka. Määrasid kohandatakse igal aastal vastavalt elukalliduse tõusule.

Ühtegi konkreetset hüvitist ei ole ette nähtud ühe vanema surma korral, sest sellisel juhul on abikaasal õigus taotleda toitjakaotuspensioni.

2.6. Töötushüvitised

Töötutoetust makstakse nii osamakselisest kui ka mitteoosamakselisest skeemist.

2.6.1. Töötutoetus

Töötutoetust makstakse igale töötule, kes on teinud sissemaksid 50 nädalat ning kes on toetuse taotlemisele eelnenu aastal jooksul teinud või saanud krediteeritud sissemaksid 20 nädala eest. Taotleja peab olema end töötuks registreerinud, ta peab olema töövõimeline ning valmis tööle hakkama. Toetuse suurus on 4,25 Malta liiri päevas vallalise lapsevanema või abielus isiku puhul, kes peab üleval oma mittetäiskohaga töötavat abikaasat. Ülejäänud isikute puhul on hüvitise suurus 2,78 Malta liiri päevas. Toetust hakatakse maksma alates töötuks jäämise esimesest päevast ning makstakse kuni 156 päeva. Pärast nimetatud tähtaega ei või isik enam toetust saada, juhul kui ta ei ole vahepeal töötanud 13 nädalat.

2.6.2. Töötu eritoetus

Töötu eritoetust makstakse perekonnapeale töötutoetusena olenevalt tema majanduslikust olukorrast. Toetuse suurus on 7,13 Malta liiri päevas vallalise lapsevanema või abielus isiku puhul, kes peab üleval oma abikaasat, kes ei tööta täiskohaga. Ülejäänud isikute puhul on hüvitise suurus 4,66 Malta liiri päevas. Toetust hakatakse maksma alates töötuks jäämise esimesest päevast ning makstakse kuni 156 päeva. Pärast nimetatud tähtaega ei või isik enam toetust saada, juhul kui ta ei ole vahepeal töötanud 13 nädalat. Hüvitise saamise päevade koguarv ei või mingil juhul ületada sissemaksid, mida isik on maksnud alates sotsiaalkindlustusskeemiga ühinemisest.

2.6.3. Töötusabi

Töötusabi makstakse perekonnapeale olenevalt tema majanduslikust olukorrast, mistõttu võib kohaldatav määr varieeruda. See tähendab, et abi koosneb iganädalast kindlast 35,47 Malta liiri suurusest baasummast, millele lisandub 3,50 Malta liiri nädalas perekonna iga mitteaktiivse liikme kohta.

2.7. Eelpensionihüvitised

Pensionireformis on nähtud ette klausel, mis võimaldab valida ennetähtaegse pensioni. Nimetatud klauslis on sätestatud, et kui isik saab 61-aastaseks, kuid ei ole jõudnud veel pensioniikka, võib ta 61-aastaselt pensionile jääda tingimusel, et ta on alates 18. eluaastast kogunud:

- 2080 makstud või krediteeritud sissemaks, juhul kui isik on sündinud pärast 1. jaanuari 1962 (või sel kuu-päeval) või
- 1820 makstud või krediteeritud sissemaks, juhul kui isik on sündinud ajavahemikus 1952–1961 (kaasa arvatud).

Ennetähtaegset pensioni saav isik ei või tegeleda tasustatava tegevusega. Pärast 65-aastaseks saamist ei kehti isiku suhtes enam tingimus, et tasustatava tegevusega ei tohi tegeleda.

2.8. Perekohalised hüvitised

Peretoetuste hulka kuuluvad lapsetoetus, puudega lapse toetus ja hooldusperekonnas oleva lapse toetus. Kahte esimest toetust makstakse Malta elanikele vastavalt nende sissetulekule. Kolmandat toetust makstakse lapsele heakskiidetud sotsiaalabiasutuse antud tõendi esitamisel selle kohta, et tegemist on hooldusperes elava lapsega.

2.8.1. Lapsetoetus

Lapsetoetust makstakse igale perekonnale, kes kasvatab alla 21-aastast last, kui kahe lapsevanema sissetulek ei

ületa taotlusele eelnenud aastal 10 270 Malta liiri (või 13 270 Malta liiri nelja- või enamalapselise perekonna puhul). 16-aastased ja vanemad lapsed peavad õppima päevases õppevormis ning neil ei tohi olla ühtegi sissetulekut õpinguteks, või nad peavad olema registreeritud töötuna. Mitte mingil juhul ei tohi neil olla tasustatavat töökohta ning samuti ei tohi nad saada sotsiaalabi mujalt. Nimetatud toetuse määra arvutatakse järgmiselt: 10 270 Malta liiri suuruse ülemmäära ja abielupaari aastasissetuleku vahe korrutatakse protsendiga, milleks on 6% lapse kohta ning mis vastavalt laste arvule järjest kasvab (9% kahe lapse puhul, 12% kolme lapse puhul, 15% nelja lapse puhul, 3% iga täiendava lapse korral).

2.8.2. Puudega lapse toetus

Puudega lapse toetust makstakse igale perekonnale, kes kasvatab füüsilise või vaimse puudega lapsi ning kes ei saa vastava puude puhul sotsiaalkindlustuse pensionisüsteemist. Ühe lapsevanema sissetulek ei või ületada 13 270 Malta liiri. Nimetatud toetuse ülemmäär on 5,00 Malta liiri nädalas, juhul kui kõrgema sissetulekuga lapsevanema tulu ei ületa 9270 Malta liiri. Määr muutub, kui sissetulek on nimetatud summast suurem.

2.8.3. Hooldusperes elava lapse toetus

Hooldusperes elava lapse toetust makstakse lapsele heakskiidetud sotsiaalabiasutuse antud tõendi esitamisel selle kohta, et tegemist on hooldusperes elava lapsega. Toetuse määr on 12,00 Malta liiri nädalas. Vaata ka punkt 4.1.

2.9. Mitteosamakselised rahalised erihüvitised

Sotsiaalabi makstakse perekonnapeale sõltuvalt sissetulekute, millest tulenevalt on makstav summa varieeruv. See tähendab, et abi koosneb iganädalasest kindlast 35,47 Malta liiri suurusest baassummast, millele lisandub 3,50 Malta liiri nädalas perekonna iga mitteaktiivse liikme kohta.

Sotsiaalabi raames makstakse ka muid sissetulekute sõltuvaid hüvitisi, olenevalt sotsiaalsetest erivajadustest. Vaata ka punkt 1 ja punkt 2.5.

Asutuste kontaktandmed ja kasulikud veebilehed

Perekonna- ja sotsiaalse solidaarsuse ministeerium vastutab sotsiaalkindlustusteenistusest hüvitiste maksmise järelevalve eest, ning tervishoiu-, eakate kodanike ning hooldusravi ministeerium vastutab tervishoiuteenuste pakkumise eest ning vajaliku kontrolli ja järelevalve eest tervishoiutalituse vahendusel.

- ➔ Perekonna- ja sotsiaalse solidaarsuse ministeerium

Palazzo Ferreria,
Republic Street, Valletta
Tel: (356) 25 90 31 00
Faks: (356) 25 90 31 21
<http://www.welfare.gov.mt>

- ➔ Sotsiaalkindlustusamet

Unité des relations internationales
38, Ordnance Street, Valletta
Tel: (356) 25 90 34 20
Faks: (356) 25 90 32 82
E-post: iru.dss@gov.mt

- ➔ Tervishoiu-, eakate kodanike ning hooldusravi ministeerium

Palazzo Castellania,
15, Merchants Street, Valletta
Tel: (356) 21 22 40 71
Faks: (356) 21 24 61 68
<http://www.health.gov.mt>

- ➔ Tervishoiuvaldkonna õiguste eest vastutav üksus

15, Merchants Street, Valletta
Tel: (356) 21 22 40 71
Faks: (356) 21 24 61 68
E-post: entitlement.moh@gov.mt

Nimekiri sotsiaalkindlustusteenistuse kohalikest osakondadest Maltal ja Gozoli

MALTA

Balzan

153, Triq il-Kbira
Tel: (356) 25 90 36 00
Faks: (356) 25 90 36 01

B'Kara

Centru Civiku
Tel: (356) 25 90 36 10
Faks: (356) 25 90 36 11

Fgura

Triq il-Kampanella
Tel: (356) 25 90 36 30
Faks: (356) 25 90 36 31

Hamrun

1, Triq l-Iskola
Tel: (356) 25 90 36 40
Faks: (356) 25 90 36 41

Luqa

89, Triq Pawlu Magri
Tel: (356) 25 90 36 50
Faks: (356) 25 90 36 51

Marsa

84, Triq is-Salib
Tel: (356) 25 90 36 60
Faks: (356) 25 90 36 61

Mosta

Centru Civiku
Tel: (356) 25 90 36 70
Faks: (356) 25 90 36 71

Msida

33, Triq D'Argens
Tel: (356) 25 90 36 80
Faks: (356) 25 90 36 81

Naxxar

Centru Civiku
Tel: (356) 25 90 37 00
Faks: (356) 25 90 37 01

Paola

5, Centru Civiku
Tel: (356) 25 90 37 10
Faks: (356) 25 90 37 11

Qormi

229, Triq il-Vitorja
Tel: (356) 25 90 37 20
Faks: (356) 25 90 37 21

Rabat

Centru Civiku
Tel: (356) 25 90 37 30
Faks: (356) 25 90 37 31

San Gwann

c/o Ghassa tal-Pulizija, Triq in-Naxxar
Tel: (356) 25 90 37 40
Faks: (356) 25 90 37 41

San Pawl il-Bahar

24, Triq San Pawl
Tel: (356) 25 90 37 50
Faks: (356) 25 90 37 51

Siggiewi

Pjazza San Nikola
Tel: (356) 25 90 37 60
Faks: (356) 25 90 37 61

Sliema

101, Triq Dingli
Tel: (356) 25 90 37 70
Faks: (356) 25 90 37 71

Valletta

9, Triq Zekka
Tel: (356) 25 90 37 80
Faks: (356) 25 90 37 81

Vittoriosa

,Access', St Edward Str.
Tel: (356) 25 90 36 20
Faks: (356) 25 90 36 21

Zabbar

Centru Civiku
Tel: (356) 25 90 38 00
Faks: (356) 25 90 38 01

Zebbug

Bini tal-Gvern, Blk 1, Flt 2, Triq Sciortino
Tel: (356) 25 90 38 10
Faks: (356) 25 90 38 11

Zejtun

9, Triq il-Madonna tal-Hniena
Tel: (356) 25 90 38 20
Faks: (356) 25 90 38 21

Zurrieq

8, Triq Santa Katarina
Tel: (356) 25 90 38 30
Faks: (356) 25 90 38 31

GOZO**Nadur**

43, Triq il-Kappillan
Tel: (356) 25 90 36 90
Faks: (356) 25 90 36 91

Victoria

Centru Amministrattiv, Pjazza San Frangisk
Tel: (356) 25 90 37 90
Faks: (356) 25 90 34 00

Lisateave

4.1. Krediteeritud sissemaksed lapsi kasvatavatele vanematele

Vaata punkt 1.4.

Peamine tingimus, et lapsevanemal oleks krediteeritud sissemaksetele õigus, on järgmine:

- lapsevanem peab üleval alla 6-aastast last ja tal on lapse üle seaduslik eestkoste õigus (või alla 10-aastast last, juhul kui laps on raske puudega) ning
- lapsevanem on tegelenud tasustatud tegevusega vähemalt krediteeritud perioodiga võrdse arvu aastaid.

Kõnealuseid meetmeid kohaldatakse samuti lapsendajate suhtes.

4.2. Pensionisüsteemi ülevaatamine

Kehtestatud õigusnormi kohaselt esitab sotsiaalkindlustuse osakonna eest vastutav minister aeg-ajalt, kuid vähemalt iga viie aasta jooksul, parlamendile pensionisüsteemi ülevaadet hõlmava aruande.

Esimene aruanne tuleb esitada enne 2010. aasta lõppu ning seda arutatakse parlamendi sotsiaalkomisjonis.

Euroopa Komisjon

**Liikuvus Euroopas (Euroopa Liidus, Euroopa Majanduspiirkonnas ja Šveitsis)
Sotsiaalkindlustusõigused Maltal – Seisuga 23. mai 2006**

Luxembourg: Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitus

2009 – 15 lk – 21 x 29,7cm

ISBN 92-79-04438-9

Kuidas ELi trükiseid tellida?

Väljaannete talituse trükiseid saab tellida veebipõhisest raamatupoest EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>) või Teie valitud müügiesindusest.

Meie ülemaailmse müügivõrgu kõikide esinduste nimekirja tellimiseks saatke faks numbril (+352) 2929 42 758.

http://ec.europa.eu/employment_social/social_security_schemes/publications_en.htm

Tööhõive, sotsiaalküsimuste ja võrdsete võimaluste peadirektoraadi **trükiseid** saab alla laadida aadressilt:

http://ec.europa.eu/employment_social/emplweb/publications/index_en.cfm

Kasutajaks saab registreeruda tasuta aadressil:

http://ec.europa.eu/employment_social/sagapLink/dspSubscribe.do?lang=en

ESmail, on tööhõive, sotsiaalküsimuste ja võrdsete võimaluste peadirektoraadi elektrooniline teabeleht.

Tellida saab veebilehelt:

http://ec.europa.eu/employment_social/emplweb/news/esmail_en.cfm

<http://ec.europa.eu/social>

